

Brusel 30. června 2023
(OR. en)

11146/23

ECOFIN 671
UEM 205
SOC 497
EMPL 348
COMPET 692
ENV 771
EDUC 284
RECH 316
ENER 407
JAI 917
GENDER 148
ANTIDISCRIM 142
JEUN 186
SAN 423

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	9841/1/23 REV 1
Č. dok. Komise:	COM(2023) 616 final
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Lucemburska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2023

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady, který na základě doporučení Komise COM(2023) 616 final projednala Rada a Evropská rada.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Lucemburska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2023

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241³, kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru nástroj přispívá k hospodářskému a inkluzivnímu oživení a k provádění udržitelných prorůstových reforem a investic, zejména reforem a investic za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Pomáhá rovněž posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci nástroje byl dne 30. června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2023, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2023. Dne 23. března 2023 Evropská rada potvrdila priority analýzy udržitelného růstu 2023, která se zaměřuje na čtyři rozměry konkurenceschopné udržitelnosti. Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2023, ve které je Lucembursko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Lucemburska na rok 2023. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2023, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2023“) přijala Rada dne 16. května 2023, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 13. března 2023.
- (3) Třebaže ekonomiky Unie vykazují pozoruhodnou odolnost, stále na ně negativně dopadá geopolitická situace. Unie pevně stojí při Ukrajině a agenda hospodářské a sociální politiky Unie se zároveň zaměřuje na snižování negativního dopadu energetických otřesů na zranitelné domácnosti i podniky v krátkodobém horizontu a na pokračování dosavadní práce na zelené a digitální transformaci, podpoře udržitelného a inkluzivního růstu, ochraně makroekonomické stability a zvyšování odolnosti ve střednědobém horizontu. Silně se také soustřeďuje na zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity Unie.

⁴ Doporučení Rady ze dne 16. května 2023 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ (dále jen „průmyslový plán Zelené dohody“). Záměrem průmyslového plánu Zelené dohody je posílit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpořit rychlý přechod ke klimatické neutralitě. Plán je doplněním pokračujícího úsilí v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu REPowerEU. Má za cíl vytvořit příznivější prostředí, aby se zvýšila unijní výrobní kapacita u technologií a produktů s nulovými čistými emisemi nezbytných ke splnění ambiciózních cílů Unie v oblasti klimatu a byl zajištěn přístup k relevantním kritickým surovinám, mimo jiné prostřednictvím diverzifikovaného zajišťování zdrojů, patřičného využívání geologických zdrojů v členských státech a maximální recyklace surovin. Průmyslový plán Zelené dohody se opírá o čtyři pilíře: předvídatelné a zjednodušené právní prostředí, rychlejší přístup k financování, zlepšování dovedností a otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce. Dne 16. března 2023 pak Komise vydala další sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“, jež je postaveno na devíti vzájemně se posilujících stimulech a jehož cílem je vytvoření regulačního rámce, který bude podporovat růst. Sdělení vytyčuje politické priority, které se soustředí na aktivní zajišťování strukturálních zlepšení, dobře zacílených investic a regulačních opatření, aby byly Unie a její členské státy v dlouhodobém výhledu konkurenceschopné. Níže uvedená doporučení pomáhají tyto priority řešit.
- (5) V roce 2023 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší veškerá relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020 a 2022 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435⁵ (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl rychle ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To přispěje k energetické bezpečnosti a diverzifikaci dodávek energií v Unii a povede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Nařízení REPowerEU členským státům umožňuje doplnit do národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů REPowerEU. Zmíněné reformy a investice také pomohou zvýšit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi, o které usiluje Průmyslový plán Zelené dohody, a plnit doporučení pro jednotlivé země, která souvisejí s energetikou a byla členským státům vydána v roce 2022 a případně v roce 2023. Nařízení REPowerEU zavádí novou kategorii nevratné finanční podpory, která je členským státům k dispozici na financování nových reforem a investic souvisejících s energetikou v rámci jejich plánů pro oživení a odolnost.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Dne 8. března 2023 přijala Komise sdělení poskytující pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024 (dále jen „sdělení z 8. března 2023“). Jeho cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států a posílit tím koordinaci politik. Komise v něm připomněla, že na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Pro roky 2023–2024 vyzvala Komise k přijetí fiskálních politik, které zajistí střednědobou udržitelnost dluhu a udržitelným způsobem zvýší potenciální růst, a členské státy byly vyzvány, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech z roku 2023 nastínily, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty pro schodek ve výši 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovené ve Smlouvě a věrohodné a trvalé snížení dluhu nebo udržení dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Komise vybídla členské státy, aby postupně ukončily vnitrostátní fiskální opatření, která zavedly na ochranu domácností a podniků v souvislosti s prudkým zdražením energií, a začaly u těch nejméně cílených. Uvedla, že pokud by bylo nutné podpůrná opatření prodloužit kvůli novým tlakům na ceny energií, měly by je členské státy zaměřit mnohem lépe než v minulosti na zranitelné domácnosti a podniky. Fiskální doporučení budou podle Komise kvantifikovaná a diferencovaná. Kromě toho budou formulována na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo ve sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU. Komise doporučila, aby všechny členské státy i nadále chránily investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistily účinné využívání prostředků z nástroje i z dalších fondů Unie, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Komise uvedla, že v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023.

- (8) Dne 26. dubna 2023 předložila Komise legislativní návrhy na provedení komplexní reformy pravidel Unie pro správu ekonomických záležitostí. Jejich hlavním cílem je ve všech členských státech prostřednictvím reforem a investic posílit udržitelnost veřejného dluhu a podpořit udržitelný a inkluzivní růst. Komise ve svých návrzích usiluje o zlepšení vlastní odpovědnosti členských států, zjednodušení rámce a větší zaměření na střednědobý horizont spolu s účinným a soudržnějším prosazováním. Podle závěrů Rady ze dne 14. března 2023 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU je cílem dokončit tuto legislativní činnost v roce 2023.
- (9) Dne 21. dubna 2021 předložilo Lucembursko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Lucemburska⁶. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, které uvádí, že Lucembursko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

⁶ ST 10155/21 INIT, ST 10155/21 ADD 1.

- (10) Dne 28. dubna 2023 předložilo Lucembursko svůj národní program reforem na rok 2023 a dne 27. dubna 2023 svůj program stability z roku 2023 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2023 rovněž zprávy, které Lucembursko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu o Lucembursku pro rok 2023. Posoudila pokrok, který Lucembursko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2022, a zhodnotila, jak Lucembursko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Lucembursku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Lucemburska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

- (12) Komise v případě Lucemburska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 24. května 2023 zveřejnila jeho výsledky. Komise dospěla k závěru, že Lucembursko se nepotýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zejména slabiny související s vysokými cenami bytových nemovitostí a vysokým zadlužením domácností se v poslední době zhoršily, ale celkově se zdá, že jsou zatím omezené, a očekává se, že se ve střednědobém horizontu zmírní. Silný růst počtu obyvatel spolu se zvýšeným objemem hypotečních úvěrů, motivovaných fiskální podporou, zvýšil poptávku po bydlení, přičemž nabídka je omezena malou nabídkou pozemků pro výstavbu a hromaděním půdy. Zvětšující se rozdíl mezi poptávkou po bydlení a jeho nabídkou vedl k silnému růstu cen bytových nemovitostí a rostoucímu riziku jejich nadhodnocení a zhoršující se cenové dostupnosti. Ceny bytových nemovitostí se koncem roku 2022 jasně zmírnily a počet transakcí na trhu s bydlením prudce poklesl, neboť růst úrokových sazeb vedl na trhu k obratu. Výrazná korekce cen bytových nemovitostí se však neočekává, neboť příjmy se drží na dobré úrovni a očekává se, že nabídka bude nedostatečná i nadále. Zadlužení domácností je z hlediska disponibilního příjmu velmi vysoké a roste, zatímco množství nových úvěrů koncem roku 2022 nebylo tak značné. Finanční aktiva domácností jsou rovněž významná, zadluženost roste směrem k vyšším úrovním příjmů a bohatství a bankovní sektor je zdravý, což celkově zmírňuje makrofinanční rizika. Další politické úsilí, například to, že se zintenzivní a upřednostní přijímání a provádění nedávných opatření, včetně opakujících se daní ke zvýšení nabídky stavebních parcel, v kombinaci s probíhající reformou územního plánování, by mohlo pomoci zvýšit nabídku bydlení, zejména prostřednictvím nabídky cenově dostupného a sociálního bydlení zaměřeného na ty nejpotřebnější. Zlepšit by se mohla i efektivita trhu s nájemním bydlením. Snížení odpočtu hypotečních úroků, který byl nedávno výrazně zvýšen, by navíc snížilo daňové pobídky k úvěrům, které podporují vysoké ceny bytových nemovitostí.

- (13) Podle údajů potvrzených Eurostatem se přebytek veřejných financí Lucemburska snížil z 0,7 % HDP v roce 2021 na 0,2 % v roce 2022, zatímco veřejný dluh mírně vzrostl z 24,5 % HDP na konci roku 2021 na 24,6 % na konci roku 2022.
- (14) Saldo veřejných financí bylo ovlivněno opatřeními fiskální politiky přijatými ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. V roce 2022 tato opatření fiskální politiky snižující příjmy zahrnovala snížení daní z výrobků, které mělo snížit spotřebitelské ceny benzínu, motorové nafty a topného oleje o 7,5 centů za litr, zatímco opatření fiskální politiky zvyšující výdaje zahrnovala zavedení daňových úlev v oblasti energií⁷, podporu pro společnosti postižené rostoucími cenami energie a omezení růstu cen plynu. Podle odhadu Komise činí v roce 2022 čisté rozpočtové náklady těchto opatření 0,5 % HDP. Saldo veřejných financí bylo rovněž ovlivněno rozpočtovými náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny, které se v roce 2022 odhadují na 0,1 % HDP. Současně poklesly odhadované náklady na dočasná mimořádná opatření související s krizí způsobenou onemocněním COVID-19, a to z 1,0 % HDP v roce 2021 na 0,2 % v roce 2022.
- (15) Dne 18. června 2021 Rada doporučila Lucembursku⁸, aby v roce 2022 usilovalo o podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného nástrojem, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů.

⁷ Splatné daňové úlevy mohou překročit daňovou povinnost a ovlivnit osoby, které nejsou daňovými poplatníky, jakož i daňové poplatníky; proto jsou v národních účtech klasifikovány jako výdaje (ESA 2010, články 20.167 a 20.168).

⁸ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 73).

(16) Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky⁹ v roce 2022 podpůrné ve výši – 0,9 % HDP, jak doporučuje Rada. Lucembursko na doporučení Rady pokračovalo v podpoře oživení prostřednictvím investic financovaných z nástroje. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie v roce 2022 dosáhly 0,1 % HDP (0,1 % HDP v roce 2021). Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky byl neutrální¹⁰. V souladu s doporučením Rady proto Lucembursko zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky měl expanzivní povahu a činil 1,3 procentního bodu. Uvedený významný expanzivní příspěvek zahrnoval dodatečný dopad opatření přijatých ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií (dodatečné čisté rozpočtové náklady ve výši 0,5 % HDP), jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP). K růstu čistých primárních běžných výdajů zároveň přispěly dotace, ostatní běžné výdaje a mezispotřeba (0,3 % HDP). Lucembursko proto nemělo růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů dostatečně pod kontrolou. Významný expanzivní příspěvek běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl pouze částečně způsoben opatřeními k řešení hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií, jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny.

⁹ Nastavení fiskální politiky se měří změnou primárních výdajů (očištěných od diskrečních opatření na straně příjmů) s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a dalších fondů Unie ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu. Další podrobnosti viz rámeček 1 ve fiskálních statistických tabulkách.

¹⁰ Příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů měl vzhledem k poklesu „ostatních kapitálových transferů“, který souvisel zejména s postupným ukončováním podpory podnikání a pomoci při oživení v souvislosti s pandemií COVID-19 (fond obnovy a solidarity pro podniky), utlumující povahu a činil 0,4 procentního bodu HDP.

- (17) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability z roku 2023, je příznivější než jarní prognóza Komise na rok 2023 a následující období. Podle projekcí vlády poroste reálný HDP o 2,4 % v roce 2023 a o 3,8 % v roce 2024. Pro srovnání, jarní prognóza Komise z roku 2023 předpokládá nižší růst reálného HDP ve výši 1,6 % v roce 2023 a 2,4 % v roce 2024, zejména v důsledku nižšího příspěvku čistého vývozu v roce 2023 a domácí poptávky v roce 2024¹¹.
- (18) Ve svém programu stability z roku 2023 vláda očekává, že se saldo veřejných financí v roce 2023 zhorší na schodek ve výši 1,5 % HDP. Zhoršení v roce 2023 odráží zejména dodatečná opatření na podporu příjmů domácností a podniků v důsledku vysokých cen energií a inflace. Podle programu stability z roku 2023 se dále očekává, že se poměr veřejného dluhu k HDP zvýší z 24,6 % na konci roku 2022 na 26,1 % na konci roku 2023. Projekce v jarní prognóze Komise 2023 uvádějí schodek veřejných financí v roce 2023 ve výši 1,7 % HDP. Podle jarní prognózy Komise 2023 je to mírně více než schodek předpovídaný v programu stability z roku 2023, a to zejména v důsledku poněkud nižších daňových příjmů. Jarní prognóza Komise 2023 očekává mírně nižší poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 25,9 % na konci roku 2023. Tento rozdíl je podle jarní prognózy Komise 2023 způsoben vyšším růstem nominálního HDP v roce 2023.

¹¹ U nominálního HDP je situace poněkud odlišná; program stability z roku 2023 předpokládá míru růstu nominálního HDP ve výši 4,7 % v roce 2023 a 6,0 % v roce 2024, zatímco jarní prognóza Komise 2023 předpokládá vyšší tempo růstu ve výši 7,1 % v roce 2023 a srovnatelné tempo ve výši 5,9 % v roce 2024.

- (19) Saldo veřejných financí v roce 2023 by měla i nadále ovlivňovat opatření přijatá ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. Sestávají z opatření prodloužených z roku 2022, jimiž jsou zejména omezení růstu cen plynu prostřednictvím dotací na náklady na energie pro domácnosti a síťové poplatky, stabilizace cen elektřiny prostřednictvím dotací domácnostem a opatření na podporu podniků, jakož i nových opatření. V jarní prognóze Komise 2023 se předpokládá, že čisté rozpočtové náklady na podpůrná opatření budou v roce 2023 činit 1,1 % HDP¹². Některá opatření v roce 2023 jsou zaměřena na nejzranitelnější domácnosti nebo podniky, zatímco většina opatření nezachovává cenový signál ke snížení poptávky po energií a zvýšení energetické účinnosti. V důsledku toho se objem cílených podpůrných opatření, která se berou v úvahu při posouzení plnění doporučení Rady ze dne 12. července 2022¹³, odhaduje v jarní prognóze Komise 2023 na 0,6 % HDP v roce 2023 (oproti 0,4 % HDP v roce 2022).
- (20) Dne 12. července 2022 doporučila Rada Lucembursku zajistit v roce 2023, aby růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky¹⁴, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob přechajících z Ukrajiny. Lucembursko by se mělo připravit na přizpůsobování běžných výdajů vyvíjející se situaci. Dále bylo Lucembursku doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie.

¹² Uvedený údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na opatření, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹³ Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Lucemburska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Lucemburska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 128).

¹⁴ Na základě jarní prognózy Komise 2023 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu Lucemburska, který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje na 7,8 % v nominálním vyjádření.

(21) V jarní prognóze Komise 2023 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude v roce 2023 v kontextu vysoké inflace expanzivní (-1,5 % HDP). To navazuje na expanzivní nastavení fiskální politiky v roce 2022 (-0,9 % HDP). Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 bude podle projekcí expanzivní povahy a bude činit 1,3 procentního bodu. To zahrnuje zvýšení nákladů na cílená podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejvíce ohroženy prudkým nárůstem cen energií, o 0,3 % HDP. Tento expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů je proto pouze z části způsoben cílenou podporou domácností a podniků, které jsou nejvíce ohroženy prudkým nárůstem cen energií. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů) je kromě jiných faktorů rovněž způsoben jinými než věcnými sociálními dávkami, dotacemi souvisejícími s necílenými opatřeními v oblasti energetiky, trvalým růstem mezd ve veřejném sektoru, jednorázovým příspěvkem do rozpočtu Unie a snížením sazeb DPH. Projektovaný růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů není celkově v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů nástroje a dalších fondů Unie by měly v roce 2023 podle projekce činit 0,2 % HDP, zatímco investice financované z vnitrostátních zdrojů mají mít expanzivní příspěvek k nastavení fiskální politiky v rozsahu 0,1 procentního bodu. Lucembursko plánuje financovat dodatečné investice prostřednictvím nástroje a dalších fondů Unie a počítá se zachováním investic financovaných z vnitrostátních zdrojů¹⁵. Plánuje financovat veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je elektrifikace veřejné dopravy, posílení tramvajové a železniční sítě, klimatický a energetický fond na podporu pořízení fotovoltaických panelů, digitalizace veřejných služeb a bezpečnost digitální komunikace (kvantová technologie), které jsou částečně financovány z nástroje a z dalších fondů Unie.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů k HDP bude mít neutrální povahu.

- (22) Podle programu stability z roku 2023 by měl schodek veřejných financí v roce 2024 vzrůst na 1,7 % HDP. Nárůst v roce 2024 odráží zejména prodloužení podpůrných opatření, jejichž cílem je zmírnit dopady prudkého nárůstu inflace na příjmy domácností a podniků. Poměr veřejného dluhu k HDP na konci roku 2024 by se podle programu stability z roku 2023 měl zvýšit na 27,5 %. Na základě opatření politiky, která byla známa ke dni uzávěrky prognózy, Komise ve své jarní prognóze 2023 předpovídá pro rok 2024 schodek veřejných financí ve výši 1,5 % HDP. Podle jarní prognózy Komise 2023 je to o něco méně než schodek předpovídaný v programu stability z roku 2023, a to zejména v důsledku menšího nárůstu náhrad zaměstnancům a sociálních transferů. Jarní prognóza Komise 2023 dále předpovídá nižší poměr veřejného dluhu k HDP na konci roku 2024, a to 27,0 %.
- (23) Program stability z roku 2023 předpokládá prodloužení podpůrných opatření v oblasti energetiky do konce roku 2024. Komise v současné době předpokládá čisté náklady na podpůrná opatření v oblasti energetiky ve výši 0,5 % HDP v roce 2024¹⁶ oproti 1,1 % HDP v roce 2023. Tyto odhady jsou založeny na předpokladu, že nedojde k novému nárůstu cen energií. Zdá se, že podpůrná opatření v oblasti energetiky, která mají podle aktuálních plánů zůstat v platnosti i v roce 2024, nejsou zaměřena na zranitelné domácnosti nebo podniky. Většina z nich nezachovává v plném rozsahu cenový signál ke snížení poptávky po energii a zvýšení energetické účinnosti.

¹⁶ Definice opatření v oblasti energetiky, kterou vypracovala Komise, zahrnuje pouze opatření fiskální politiky, která přímo ovlivňují ceny energií nebo poskytují dočasnou podporu příjmů pro spotřebu energie. Obecná opatření na podporu inflace nejsou klasifikována jako opatření v oblasti energetiky, což vysvětluje rozdíl v odhadovaných rozpočtových nákladech na podpůrná opatření v oblasti energetiky mezi programem stability z roku 2023 a jarní prognózou Komise 2023.

- (24) Nařízení (ES) č. 1466/97 vyžaduje roční zlepšení strukturálního rozpočtového salda směrem ke střednědobému cíli o doporučenou hodnotu 0,5 % HDP¹⁷. S přihlédnutím k aspektům udržitelnosti veřejných financí by podle Komise bylo vhodné zlepšit strukturální saldo pro rok 2024 alespoň o 0,3 % HDP. K zajištění takového zlepšení a v souladu s metodikou Komise je zapotřebí, aby růst čistých primárních výdajů¹⁸ financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 nepřekročil 4,8 %, jak se odráží v tomto doporučení. Zároveň by v závislosti na vývoji na trhu s energiemi měla být v roce 2023 postupně ukončena zbývající podpůrná opatření v oblasti energetiky (v současné době odhadovaná Komisí na 1,1 % HDP v roce 2023), počínaje těmi nejméně zacílenými, a související úspory by měly být použity na snížení schodku veřejných financí. Podle odhadů Komise by to vedlo k růstu čistých primárních výdajů pod úroveň doporučeného maximálního tempa růstu pro rok 2024. Avšak podle jarní prognózy Komise 2023 není růst čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Pokud se to potvrdí, byl by na místě nižší růst čistých primárních výdajů v roce 2024.
- (25) Za předpokladu nezměněné politiky mají podle jarní prognózy Komise 2023 čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů růst v roce 2024 tempem 2,9 %, což je pod doporučenou hodnotou tempa růstu.

¹⁷ Článek 5 nařízení (ES) č. 1466/97 požaduje rovněž korekci o více než 0,5 % HDP u členských států, jejichž veřejné zadlužení přesahuje 60 % HDP nebo které se potýkají s výrazným rizikem z hlediska udržitelnosti dluhu.

¹⁸ Čisté primární výdaje se určují jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením úrokových výdajů, jakož i výdajů na cyklickou nezaměstnanost.

- (26) Podle programu stability z roku 2023 se očekává, že veřejné investice zůstanou v období 2023–2024 stabilní na úrovni 4,5 % HDP. Program stability z roku 2023 se týká reforem a investic, u nichž se očekává, že přispějí k udržitelnému a inkluzivnímu růstu. Mezi uvedené reformy a investice patří investice na podporu energetické a digitální transformace, které jsou rovněž součástí plánu pro oživení a odolnost.
- (27) Program stability z roku 2023 nastiňuje střednědobou fiskální cestu do roku 2027. Podle programu stability z roku 2023 by měl schodek veřejných financí postupně klesat na 1,0 % HDP v roce 2025 a na 0,8 % do roku 2026 a v roce 2027 by se měl mírně zvýšit na 0,9 %. Očekává se tedy, že schodek veřejných financí zůstane v horizontu programu pod úrovní 3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se podle programu stability z roku 2023 měl zvýšit z 27,5 % na konci roku 2024 na 29,0 % do konce roku 2027.

(28) Dopad demografických trendů na veřejné výdaje se v příštích desetiletích zintenzivní, neboť podle prognóz počet penzistů na jednoho pracovníka neustále poroste v důsledku stárnutí obyvatelstva a zpomalení čistých migračních toků. V případě, že nedojde ke změně politiky, bude Lucembursko čelit jednomu z nejprudších nárůstů výdajů na důchody v Unii v poměru k HDP, které by se měly do roku 2070 zdvojnásobit na přibližně 18 % HDP, což by bylo nejvíce v Unii. V důsledku toho v dlouhodobém horizontu výrazně naroste veřejný dluh, což ohrozí udržitelnost veřejných financí. Plán pro oživení a odolnost se nezabývá dlouhodobou udržitelností důchodového systému. Uvedený plán se konkrétně nezabývá negativními dopady systémů předčasného odchodu do důchodu ani finančními pobídkami k předčasnému odchodu z trhu práce, což přispívá k nízké míře zaměstnanosti starších pracovníků. Zvýšení skutečného věku odchodu do důchodu by mělo příznivý makroekonomický dopad a potenciál snížit výdaje na důchody, neboť vyšší míra zaměstnanosti starších pracovníků by podpořila hospodářský růst. Boj proti agresivnímu daňovému plánování v Unii má zásadní význam pro: i) zabránění narušení hospodářské soutěže mezi podniky; ii) zajištění spravedlivého zacházení s daňovými poplatníky a iii) zabezpečení veřejných financí. Lucembursko je malou otevřenou ekonomikou s velkým finančním sektorem, což z velké části vysvětluje existenci významných finančních toků. Uvedené toky však rovněž odrážejí skutečnost, že v zemi jsou přítomny společnosti ovládané ze zahraničí, které se podílejí na financování a řízení peněžních toků uvnitř skupiny. Zvláště znepokojivá je absence srážkové daně – či rovnocenných opatření týkajících se plateb úroků a poplatků směřujících do jurisdikcí s nízkým nebo nulovým zdaněním, které jsou mimo okruh zemí uvedených v unijním seznamu nespolupracujících jurisdikcí¹⁹. Odchozí platby úroků a poplatků od společností se sídlem v Lucembursku do třetích zemí by mohly být předmětem nízkého či nulového zdanění, pokud by tyto platby nebyly v jurisdikci příjemce zdaněny nebo by byly zdaněny na nízké úrovni. Lucembursko podniká určité kroky v boji proti agresivnímu daňovému plánování. Dosud však byla opatření nedostatečná na to, aby tyto prvky daňového systému, které nadnárodní společnosti mohou využít k agresivnímu daňovému plánování, vyřešila.

¹⁹ Závěry Rady o revidovaném unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti (Úř. věst. C 64, 21.2.2023, s. 17).

(29) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a kritériem 2.2 přílohy V tohoto nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Plán pro oživení a odolnost Lucemburska se provádí. Dne 28. prosince 2022 předložilo Lucembursko první žádost o platbu, která odpovídá 26 milníkům a cílům uvedeným v prováděcím rozhodnutí Rady, ve výši 20 milionů EUR v rámci nástroje. Dne 28. dubna 2023 zveřejnila Komise svůj kladný předběžný závěr. Rada žádost o platbu projednává. Mezi tyto milníky a cíle patří vstup v platnost reformy „Housing Pact 2.0“, jejímž cílem je zvýšit nabídku cenově dostupného nájemního bydlení nabízeného obcemi, investice do digitalizace veřejného sektoru a do rozvoje mimořádně bezpečné komunikace, prohlubování dovedností pracovní síly spuštěním programu „FutureSkills“ a také reforma zadávání veřejných zakázek na čistá vozidla. Dne 11. listopadu 2022 předložilo Lucembursko změnu svého plánu pro oživení a odolnost, kterou Rada schválila dne 17. ledna 2023. Očekává se, že Lucembursko předloží kapitolu REPowerEU, a bylo již rozhodnuto převést do nástroje 128,5 milionu EUR z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu na financování jejího provádění. Rychlé začlenění nové kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost umožní financovat další reformy a investice na podporu strategických cílů Lucemburska v oblasti energetiky a zelené transformace. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické a účinné zapojování místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

- (30) Komise schválila všechny programové dokumenty Lucemburska v rámci politiky soudržnosti v roce 2022. Rychlé provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním, včetně kapitoly REPowerEU, má v Lucembursku zásadní význam pro dosažení zelené a digitální transformace, zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění vyváženého územního rozvoje.
- (31) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývají plán pro oživení a odolnost a programy v rámci politiky soudržnosti, čelí Lucembursko řadě dalších výzev, zejména dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, která vyplývá především z důchodového systému, právním mezerám, které by mohly využívat nadnárodní společnosti zapojené do agresivního daňového plánování, slabinám souvisejícím s vysokými cenami bytových nemovitostí a zadlužením domácností, nedostatky ve vzdělávacím systému, které přispívají k nerovnosti a problémům souvisejícím s energetickou politikou a zelenou transformací, včetně možných překážek přechodu od fosilních paliv a problémů s dopravní sítí.

(32) Základní dovednosti a celková výkonnost žáků závisí do značné míry na jejich socioekonomickém a jazykovém zázemí. Průměrná úroveň klíčových znalostí a dovedností ve věku 15 let, měřená v rámci programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA), je v Lucembursku výrazně nižší než průměr Unie. Rozdíl mezi zvýhodněnými a znevýhodněnými studenty je v Lucembursku větší než v kterékoli jiné zemi Unie. Vzdělávací systém neposkytuje všem žákům základní dovednosti nezbytné k tomu, aby uspokojily potřeby trhu práce v této zemi. Na prvním stupni základních škol žáci mluví lucembursky, ale číst a psát se učí v němčině. Všechny předměty (kromě francouzštiny) jsou vyučovány v němčině. To představuje velmi vysoké nároky na jazykové dovednosti v zemi, kde pouze každý třetí žák mluví lucembursky jako svým rodným jazykem. Podíl mladých lidí ve věku 18 až 24 let, kteří opustili systém vzdělávání a odborné přípravy, aniž by dokončili vyšší sekundární vzdělávání, se zvýšil z 6,3 % v roce 2018 na 8,2 % v roce 2022. V září 2022 zahájilo Lucembursko pilotní projekt na čtyřech základních školách, kde se žáci začínají učit nejprve ve francouzštině a teprve poté v němčině. Pokud by se tento přístup rozšířil na více škol, mohl by pomoci zlepšit výsledky žáků, jejichž rodným jazykem není francouzština. Lucembursko rovněž rozšířilo svou nabídku veřejných mezinárodních škol: od školního roku 2022/2023 jsou do těchto škol zapsána 4 % žáků na předškolním a základním stupni, kde si mohou jako vyučovací jazyk vybrat mezi angličtinou, francouzštinou nebo němčinou. Pokud by se tato možnost výuky v jednom hlavním jazyce rozšířila na větší část žáků, mohla by výrazně zlepšit jejich šance na dosažení lepších výsledků učení.

(33) Lucemburský energetický systém se vyznačuje vysokou závislostí na dovozu a závislostí na fosilních palivech. Země je velkým čistým dovozcem energie. Je téměř zcela závislá na dovozu primární energie, s mírou závislosti 92 % v roce 2021. V roce 2022 ropa představovala 69 % lucemburské skladby zdrojů energie a zemní plyn 18 %, 12 % pocházelo z obnovitelných zdrojů energie, jejichž kapacita dosáhla 572 MW. Lucembursko nedováží žádnou ropu z Ruska. Závislost na Rusku ohledně plynu je omezená, neboť téměř 100 % spotřebovaného plynu v Lucembursku bylo dodáno plynovody z Belgie a Německa, kam proudí plyn z Norska a Nizozemska. Spotřeba zemního plynu v Lucembursku klesla v období od srpna 2022 do března 2023 o 26 % ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu za stejné období v předchozích pěti letech, což je nad rámec cíle 15% snížení stanoveného v nařízení Rady (EU) 2022/1369²⁰. Lucembursko by mohlo pokračovat ve snaze o dočasné snížení poptávky po plynu do 31. března 2024 na základě nařízení Rady (EU) 2023/706²¹.

²⁰ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

²¹ Nařízení Rady (EU) 2023/706 ze dne 30. března 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2022/1369, pokud jde o prodloužení období snižování poptávky u opatření ke snižování poptávky po plynu a posílení podávání zpráv a sledování jejich provádění (Úř. věst. L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (34) Lucembursko je sice silně propojeno z hlediska elektřiny i plynu, ale v očekávání rostoucí výroby obnovitelné energie a poptávky po energii bude zapotřebí dalších investic. Lucembursko musí řešit problém nedostatečné nabídky bydlení a zároveň dosáhnout svých cílů v oblasti energetiky a klimatu. Je rovněž potřeba renovovat stávající fond budov. Odvětví výstavby a renovace obytných budov se svými 20,8 % celkového potenciálu úspor energie (z hlediska GWh) představuje do roku 2030 druhý největší zdroj kumulativního potenciálu úspor energie. Přibližně 89 % fondu obytných budov využívá systémy vytápění na fosilní paliva (topný olej a zemní plyn). V tomto ohledu budou hrát klíčovou úlohu obce. Přetížení silniční dopravy zatěžuje ekonomiku a environmentální udržitelnost. Doprava se významným způsobem podílí na spotřebě ropy a je zodpovědná za 59 % celkových emisí skleníkových plynů, zatímco průměr Unie v roce 2019 činil 24 %. Lucembursko sice přijalo některá relevantní opatření ke zlepšení udržitelné dopravy, avšak další cílenější zásahy by podstatně pomohly snížit závislost na ropě a emise skleníkových plynů. To se odráží v lucemburském vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, jehož cílem je dosáhnout 40% zastoupení elektromobilů a plug-in vozidel do roku 2030. Lucembursko si stanovilo cíl dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. V posledních letech dosáhlo v oblasti obnovitelných zdrojů energie značného pokroku, ale stále patří mezi členské státy s nejnižším podílem uvedených energií. Aby Lucembursko dosáhlo svých cílů v oblasti energetiky do roku 2030 získávat 25 % energie z obnovitelných zdrojů a snížit konečnou spotřebu energie o 40 až 44 % ve srovnání s rokem 2007, bude zapotřebí dále zvýšit ambice v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelné energie a energetické účinnosti.

- (35) Přejít na hospodářství s nulovými čistými emisemi je komplikován nedostatkem pracovních sil a dovedností v odvětvích a povoláních, která jsou klíčová pro zelenou transformaci, včetně výroby, zavádění a údržby technologií s nulovými čistými emisemi. Aby se snížil nedostatek dovedností a podpořilo se začlenění a přerozdělení pracovních sil, jsou zásadně důležité vysoce kvalitní systémy vzdělávání a odborné přípravy, které budou reagovat na měnící se potřeby trhu práce, a cílená opatření pro prohlubování dovedností a změny kvalifikace. Pro zapojení nevyužívané pracovní síly, která je v nabídce, je zapotřebí, aby uvedená opatření byla přístupná, zejména pro jednotlivce a v odvětvích, jichž se zelená transformace dotýká nejvíce. Lucembursko zvýšilo své úsilí o prohlubování dovedností a změny kvalifikace pracovníků v upadajících a transformujících se odvětvích, v některých povoláních však přetrvává nedostatek pracovních sil, například u vedoucích pracovníků v oblasti politiky firmy a strategického plánování. Tento nedostatek pracovních sil by mohl vytvořit překážku při zelené transformaci a provádění plánu REPowerEU.
- (36) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2023 a její stanovisko²² je promítnuto do doporučení č. 1.

²² Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

(37) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny, mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost, i) zachovaly udržitelnost dluhu a upustily od široce pojaté podpory agregátní poptávky v roce 2023, lépe zacílily fiskální opatření přijatá ke zmírnění dopadu vysokých cen energií a zvážily vhodné způsoby ukončení podpory, až tlak na ceny energií poklesne; ii) udržely vysokou úroveň veřejných investic a podporovaly soukromé investice s cílem napomoci zelené a digitální transformaci; iii) podporovaly takový vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly, a zároveň omezovaly sekundární dopady na inflaci, dále zlepšovaly aktivní politiky na trhu práce a řešily nedostatek kvalifikovaných pracovníků; iv) zlepšily podnikatelské prostředí a zajistily, aby energetická podpora pro podniky byla nákladově efektivní, dočasná, zaměřená na životaschopné podniky a aby zachovala pobídky pro ekologickou transformaci; a v) zachovaly makrofinanční stabilitu, sledovaly rizika a současně pokračovaly v práci na dokončení bankovní unie. K provedení prvního, druhého, třetího, čtvrtého a pátého doporučení uvedeného v doporučení týkajícího se eurozóny 2023 přispívají v případě Lucemburska doporučení č. 1, 2 a 4,

DOPORUČUJE Lucembursku v období 2023–2024:

1. Ukončit co nejdříve v letech 2023 a 2024 mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a použít související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Pokud by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistit, aby tato podpůrná opatření byla zaměřena na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně dostupná a zachovávala stimuly k úsporám energií.

Zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 4,8 %²³.

Zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů z nástroje i dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace.

Pro období po roce 2024 pokračovat ve střednědobé fiskální strategii postupné a udržitelné konsolidace spojené s investicemi a reformami napomáhajícími vyššímu udržitelnému růstu, aby bylo dosaženo obezřetné střednědobé fiskální pozice.

Snížit rizika spojená s trhem s bydlením, zejména snížením odpočtu hypotečních úroků a přijetím opatření ke zvýšení nabídky stavebních parcel. Řešit dlouhodobou udržitelnost důchodového systému, zejména omezením možnosti předčasného odchodu do důchodu a zvýšením míry zaměstnanosti starších pracovníků. Zvýšit opatření k účinnému boji proti agresivnímu daňovému plánování, zejména zajištěním dostatečného zdanění odchozích plateb úroků a poplatků převáděných do jurisdikcí s nulovým/nízkým zdaněním.

²³ To podle odhadů odpovídá ročnímu zlepšení strukturálního rozpočtového salda v roce 2024 ve výši alespoň 0,3 % HDP, jak je popsáno ve 24. bodě odůvodnění.

2. Pokračovat v soustavném provádění jeho zrevidovaného plánu pro oživení a odolnost a urychleně dokončit kapitolu REPowerEU s cílem urychleně zahájit její provádění. Pokračovat v urychleném provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním.
3. Zlepšit výkonnost systému školního vzdělávání a prosazovat rovné příležitosti pro všechny studenty, zejména přizpůsobením výuky potřebám znevýhodněných studentů a studentů z různých jazykových prostředí.
4. Snížit závislost na fosilních palivech urychlením zavádění obnovitelných zdrojů energie, zvýšením kapacity pro přenos elektřiny, zjednodušením povolovacích postupů a investováním do energetické účinnosti v bytovém i nebytovém sektoru. Podporovat obce v rozvoji podrobných místních plánů pro zavádění obnovitelné energie, včetně větrné energie a fotovoltaiky, a pro systémy centrálního zásobování teplem a ústředního chlazení. Prosazovat více elektrifikaci dopravy a investovat do sítí a infrastruktur veřejné dopravy. Zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností a kompetencí potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
